

UDVARHELYI HIRADÓ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 forint.
Egy szám ára 8 kr. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 3 frt. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.

Felelős szerkesztő: **Cs. Szabó Kálmán.**

Kiadó-laptulajdonos:
Becsek D. Fia könyvnyomdája.

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. A bélyeg díj
külön minden beiktatásnál 30 kr. Nyilttér sora 10 kr.
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal. Becsek D. Fia könyvnyomda

✿ Márczius 15. ✿

.... Tavasz lehe szállt át a világon, viharrá erősödve a rabvárákkal szemben, s langyos fuvalommá szelidülve a gyenge csirák felett....

Ha ma lapokban nem olvassuk talán észre sem vesszük, hogy egy nap, két éjszaka és itt van márczius tizenötödike. Pedig csakugyan itt van. Hideg szélben, borzasztó gúnynak arra a nap nevetésére, virágok nyílására, amit az emlékéhez kötnek.

Elmúlt tavasz, elhervadt kikelet — ki idézi fel emlékedet? Pajkos tündérek veled szítják a memoriánkat, s boszorkányos szép képeket varázsolnak élénk. Igaz rég volt, éppen ötven esztendeje, hogy így volt, De meg volt, nem mese, ragyogó valóság volt.

Rövid pár nap volt az egész, de olyan pár nap, amit évszázadok szenvedései fejében ad jutalmul a történelem azoknak, a kik hitükben meg nem ingottak. — Február havában kezdődött a nagy olvadás, odafönn a világ metropolisában, s márczius lett, mire a hullámai Bécsbe jutottak. Másfél napba telt, mire a Dunán ide hömpölyögtek, a szíve közepébe annak az országnak, amely *nem volt, hanem lesz.*

És lett is. Csodálatos varázsa az éltető hőnek, a melynek neve szabadság! Amit a régi rendi alkotmány osztályokra bontott, s az idegen elnyomás még több részre szakított: a nemzet testén egyszerre végig futott az egység tudata. Az aggok repeső örömmel esüggtek a fiatalok ajkán, s megifjodva követték a gyermekifjak zászlóját. Költészetté vált a politika, politikává a költészet, s a félelem reménységből kipattant a teremtő erő. Börtönök zárja magától pattant le, hazafiás oltárrá emelkedett a színpad, s jámbor nyárspolgárokból szabadsághősök váltak. Idegen emberek megéreztek magukban a magyar szív dobbanását, s három nap jóvátette, amit három század mulasztott.

Elmúlt tavasz, elhervadt kikelet, — nevetséges felhevülés!....

Atsapott a havas Kárpátokon, át a vén Duna széles medrén már mi hozzánk is, s már magyar hajlékban is minden gondolatnak és tettnek első és utolsó rugója a hideg számítás: hoz-e valjon, s mit és mennyit fog az hozni a konyhára, ha nyíltan kimondjuk és végrehajtjuk....?

De az 1848-iki esztendő mindenkor emlékezetes marad Európa szabadságszerető népeinek történetében. A nép-jogokért vívott küzdelmek dicsőséges éve volt ez.

Új eszmék, új irányok keletkeztek. A Szabadság, Testvériség, Egyenlőség jelszavának gyakorlati megvalósításáért sóvárogtak a nemzetek. A lánczok megesörrentek, a szivekben a szabadság vágya lobbant lánggra.... A földkerekségén nem is élt soha nép, mely szabadságra, egyenlőségre inkább rászolgált volna a magyarnál. Nehezebb próbákon az övénel soha sem menván keresztül semmiféle más népnek hazaszeretete és hűsége a szülőföldhöz. Hisz a magyar nép milliói szabadulást és jobb sorsot Istentől vártak és reméltek, s a min egy századon át hasztalan fáradozott annyi nagy szellem — azt a lehetetlen, óriásnak való feladatot e napon megoldja egy csoport fiatal költő, ujságíró és egyetemi tanuló, s arra az egy szóra, hogy *ezt kívánja a magyar nemzet!* felszabadul a nép, a föld és a szellem!

Mintha valami varázslat történt volna, az egész társadalom: nyelvében, viseletében, szokásaiban, minden izületében egyszerre magyarrá lett. A politikai átalakulás hirtelen, váratlanul átalakította az embereket is. Öntudatra ébredtek, kevély büszkeség dobogtatta meg szíveiket, hogy magyarnak születtek.

.... Elmúlt tavasz, elhervadt kikelet.... Mintha a szívünk is beléfásult volna, s a lelkünk is kőszénre fülne.... Önzők, közömbösök lettünk!

.... Tavasz lehe szállt át a világon, viharrá erősödve a rabvárákkal szemben, s langyos fuvalommá szelidülve a gyenge csirák felett....

(B.)

Márczius 15-ike.

— Az Udvarhelyi Híradó eredeti tárczája. —

Irta: **N. G.**

Márczius Idusa! tavasz fakadása,
A magyar szabadság hajnalhasadása,
Ujjá születésünk!
Nemzetté a magyart e nap keresztelte;
Nagy harcra fiait nemzetté nevelte,
Ez lett örökségünk.

Szabadságért e föld magyar vértől ázott,
Levert az óriás, de meg nem alázott,
Miénk a dicsőség.
Az eszmét hőseink sirja el nem zárja,
Az a mi lelkünknek fényes ideálja,
Vértanu örökség.

Hát a te szivedben hazám virága
Ne hajtson-e lombot a remény zöld ága
Kikelet nyíltával?
Ki mer itt inteni gyáva tespedésre,
Mikor egy szent emlék örömmünneplése
Zeug a házán által?

Miénk ez a haza és ha mi szeretjük,
Nagyjaink példáját ha bátran követjük
Ki kárhoztat minket?
Nem magyar az, a ki szent hevünkért gáncsol,
A ki az ifjaknak feledést tanácsol
S hű szívünkért int meg?

Vesd el a hamis tant, azt a megalázót,
Föl magasra azt a háromszinű zászlót.
Jertek szövöttekzni!
Jertek e nagy napon tavasz reményével
Márczius Idusán szebb jövő hitével,
Jertek szövöttekzni.

Branyiszko, Isaszeg, Nagysarló vitézi,
A ti szellemeitek az egekből nézi
A fiak küzdelmét.
Nem bűg az ágyu már, nem peng. suhog a kard,
De még a régi tűz hevíti a magyart,
Feszíti az elmét.

Hisz ma is e hősök szent jogáért égünk,
Ragyogj fel a multból régi dicsőségünk
Verbe borult napja.

Fényedet lehet-e nekünk megtagadni,
Ki tudná becsülni azt a fiut, a ki
Anyját megtagadja!

Nép, melynek multja nincs, jövőt sem remélhet
Uttalan vadonban, hogyha nincs vezéred
Eltévedsz az éjben.
S az a nép, a melynek nincsen ideálja,
A ki Messiását hó vágygyal nem várja
Nem méltó, hogy éljen.

És te, ki megáldod a küzdő fiakat,
Halld meg oh nagy Isten a dalt, mely most fakad
S imádsággá válik!
Nem mondom én azt ki: milliók sejtelmivel
Egy kimondhatatlan sohajtás viszi fel
Trónod számolyáig.

Oh csak te fogadd el a sohajtó vágyat
Fakaszsza lombossá a bimbózó ágat
Kikelet sugára.
Mi egykor fellángolt a dicsők álmában,
Egy szebb kor hajnalán érd meg valóságban
Magyarok hazája!!

Belföld.

Stefánia főgnő betegsége az utóbbi napokban élénk izgatottságban tartotta egy az uralkodó családot, mint az egész birodalmat, de ma már örömmel vesszük, hogy az özvegy trónörökösne tul van a krízisen s állapotában tartós javulás állott be. A tegnapelőtt kiadott orvosi jelentés szerint a jobbtüdőn támadt gyuladós tünetek majdnem teljesen eltűntek. Az általános állapot a baloldalon jelentkező affekció *lassu gyógyulása daczára egészen kielégítő.*

Ázsiai expedíció. Zichy Jenő gróf tegnap indult harmadik ázsiai expedíciójára. E nagy uthoz 10-én kért a képviselőháztól egy évi szabadságidőt. A levelet, melyben a szabadságidőt kéri, a képviselőházban felolvasták, s a minden oldalról elhangzott nyilatkozatok mutatták, hogy mily meleg érdeklődés kíséri a nemes gróf vállalkozását az egész országban. Képviselők között még élénk emlékezetben állott Zichy grófnak néhány sora, melyet a képviselőkhöz intézett, midőn újabb expedíciójának tervéről egy diszes kötetben számolt be, s éppen ezért kérte azt *Apponyi* gróf felolvasni. Az expedíció különbeni főcélja, hogy a Balkasch-tó délkeleti részén és a baschkirek által lakott vidékeken az állítólag oda szorult magyar törzsek maradványait, a Baikal keleti és déli vidékek tájékán még ott létező hun maradványokat felkeresse és tanulmányozza. E kettős feladaton kívül még egy harmadikat is tűzött ki, mely hazánk történetére fontos, az 1241-ben a mongolok kivonulása alkalmából innen elrabolt hazai okmányok és levéltárak felkeresése. — A képviselőház a kért szabadságidőt megadta azzal, hogy a gróftól jókivánságával kíséri és kívánja, hogy útjában találja meg az eredményt, melynek felkutatására elutazott.

Külföld.

Kormányválság Ausztriában. A kiegyezési ügyekben már négy osztrák kabinettel tárgyalt a *Bánffy* báró vezetése alatt álló magyar miniszterium s ezt a listát immár megtöltötték az ötödikkal is. A legfelsőbb kézirat, mely e hó 8-áról szól, *Gausch* báró eddigi miniszterelnököt, — méltányolva az ő általa kifejtett okokat — felmenti, s egyben felmenti a többi minisztereket is. E legfelsőbb kézirat, mely a volt miniszterelnöknek, fáradhatlan kötelességteljesítéseért, a már 92-ben adományozott Lipót-rend nagykeresztjéhez a gyémántos jelvények adományozását is magában foglalja, s egyben föntartja ő felsége magának azt, hogy szolgálatait újra igénybe vegye. Az új kormány megalakításával *Thun* gróf bizatott meg.

Spanyol—amerikai háború előjelei. A Spanyolországi és az Egyesült-Államok közti feszültséget Európaszerte élénk figyelemmel kísérik. Újabb táviratok szerint Berlinben azt tartják, mivel Németország fontos kereskedelmi érdekei forognak koczán — hogy okosan tennék Madridban, ha az amerikai közvéleményt kimélnék. New-Yorkban óriási izgatottság uralkodik. Mac Kinley elnök azonban még mindig a békét akarja, de a legesekélyebb incidens elég, hogy a háborút elkerülhetlenné tegye. Az amerikai fegyverkedések figyelmeztetésül szolgálhatnak ugyan Spanyolországok, közvetlen hadi készülődésnek azonban nem tekinthetők.

A felső leányiskola estélye.

Sz.-Udvarhely, 1898. márcz 5.

A farsangnak bár vége, de úgy látszik a bőjt se képes elvenni a vigság, a jókedv pezsgését, ezt mutatja az is, hogy a felsőbb leányiskolának márczius 5-ikén rendezett, színelőadással egybekötött hangversenye, mely után táncz következett, fényes sikerű volt. Méltón csatlakozik a farsang akár melyik nagyobb báljához, az anyagi siker pedig majdnem mindeniket felülmulja.

Ritka szép közönség gyűlt egybe a megyeház disztermébe s mindvégig élénk figyelemmel kísérte a hosszú, de élvezetes program lefolyását. Dicséret illeti *Weinberger* Fanni igazgatót, ki fáradságot nem kímélve a cél nemes voltáért a legmesszebb áldozatokat is megtette, dicséret illeti *Pankovich* Gyula reáltanárt a tablók mintaszerű rendezéséért és *Morascher* Hugót, ki a karokat dicséretes egyöntetűséggel tanította be. Színrekerült *Andreánszky* Jenő *Katonásan* című vígjátéka, melyben szereplők: *Steinburg* Viktorin, *Szabó* Ilonka, *Fodor* Boldizsár, *Poppov* Péter, dr. *Soó* Rezső és *Szakács* Zoltán mind dicséretesen megállták helyüket, s precíz játékok valóságos műelvezetet nyújtott. E színdarab után báró *Pongrácz* Klementin hegedült ritka szép technikával, kitoró taps, mely ismétlésre készítette, méltó jutalma volt. A bájos baronesst egy szép csokorral lepték meg. Egy hegedű quartett következett *Olasz* Gyula tanár vezetésével, melynek szintén nagy sikere volt. Ezután a felsőbb leányiskola növendékei adták elő *Hamupipóké*t meglepő ügyességgel. Különösen kitűnt csengő hangjával, bátor játékaival *Sebesi* Aranka, ki mellett méltón osztozkodott a tapsban, dicsőségben *Pallós* Róza. A színelőadásokat megelőzőleg tabló volt, a program számok között pedig a felsőleányiskola énekkara énekelt *Morascher* Hugó zenetanár vezetése mellett. Műsor után táncz következett, melynek csak három órákor lett vége.

Ujdonságok.

Uj alapítvány. Dr. *Leγγελ* József kórházi főorvos igazgató-főorvossá történt kinevezése alkalmából a helybeli közkórháznál egy ötödik ápoló felvételét hozta javaslatba, s hogy ennek a kérdésnek anyagi oldala is megoldható legyen, felajánlotta, hogy főorvosi fizetéséből minden évben 200 frt levonassék. A mindenesetre nemes tett, egyáltalán nem szorul dicséretre.

Nőegyleti fillérestély. A mult szerdai fillérestélyen — melyet *Hetyei* Jolán kisasszony rendezett *Diemár* Emillel — *Fodor* Boldizsár érzéssel szavaltta el *Vida* J. „Anyá” című költeményét; *Diemár* Emil és *Tompa* Mariska pedig egy-egy monologot adtak elő nagy ügyességgel. E fillérestélyen az egylet elnöksége elérkezettnek látta az időt arra, hogy ezen téli fillérestélyek sorát a mostanival bezárja, a nemes cél érdekében hálás köszönetet mondva a rendezőknek fáradságot nem ismerő buzgóságukért, melylyel az estélyeket oly vonzókká és gyönyörűsítőkké tették, s a közönségnek nagybecsű támogatásáért és fokozatos érdeklődéséért. A 15 fillérestély tiszta jövedelme 293 frt 13 kr volt, tehát akkora, hogy a nőegylet fennállása óta, még egyszer sem, s a mi eléggé igazolja azt, hogy a közönség is felismerve és érezve ezen kedélyes estélyek társadalmi jelentőségét, azok iránt mind jobban érdeklődik.

Halálozás. A vármegyének nagy alakja, a közéletnek ritka hiv bajnoka, nagyborosnyói *Bartha* Sándor meghalt. Megtért csendesen nyugvó őseihez, kinek dicső nevéhez mindig méltó volt. Számtalan humanus tette dicséri nemes szívét, hatalmas jellemét. Aggkorban jött halála, nem csak a családra, de a közéletre is gyászt hozott. A család alábbi szomorujelentést adta ki: Már özvegy alsó-zathuresai *Zathureczky* Lujza mint neje, *Bartha* Andor, *Bartha* Olga László Zoltánné mint gyermekei, nagyborosnyói *Bartha* Imre és családja; *Bartha* Czécília és családja; *Bartha* Janka öz. *Bartha* Zsigmondné mint neje; *László* Zoltán mint veje s számos közeli és távoli rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy a forrón szeretett férj, apa, testvér, após nagyborosnyói *Bartha* Sándor az Erdővidéki ev. ref. egyházmegye főgondnoka, törvényhatósági bizottsági tag, az Erdővidéki Takarékpénztár igazgatója stb. életének 74-ik, boldog házasságának 37. évében folyó évi márczius hó 8-án, esteli 9 órákor szívszélhűdésben történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. hó 11-én délután 2 órákor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a háznál tartandó rövid ima után a bardoczi köztemetőben örök nyugalomra elhelyeztetni. Bardocz, 1898. márczius hó 9-én. Béke leugjen sirja felett!

Szabad Lyceum. A márczius 6-ára tervezett

A szép Marjuca és Domnu Elemér.

— Az Udvarhelyi Híradó eredeti tárczája. —

Irta: *Gróf László Ádám.*

(Vége.)

Marjuca, ki apja közlésére s a Nuczu rábeszélésére már pirosra sirta szemeit, álmatlanul töltötte az éjszakát, s megfejthetlen volt előtte az, hogy mit sugdoshatnak oly hosszasan? — miért in-tegetnek feléje s miért kél fel apja koronként s lopódzik ágyához? vajon mit akarnak vele?

Végre elhatározta, hogy alvást színel, de annál éberebben figyel, hogy valamit megtudjon a titkos beszélgetésből.

Töredezetten annyit kivehetett, mert már hangosabban is beszéltek, hogy őt aludni hitték, hogy Elemért is, meg őt is kicsalják a „Valea Mare” nevű erdőre azon helyhez, hol a boszorkánybarlang van, azon ürügy alatt, hogy aztán Marjuccát és domnule Elemért ott hagyják, a faluban elhíresztelik, hogy a leányt domnule Elemér, az itteni szokás szerint megszóktette s azután majd felkeresik s nagy vigassággal megülik a „nunteat” (lakodalom), tényleg azonban elveszik az uzsorástól a pénzt s míg Marjuccát egy korsó friss vizért küldik, végeznek vele.

Marjuca azt is hallotta, hogy Elemért a barlangba csalják be, ott pénzt elveszik s apja, ki a barlangot szintén jól ismeri, egy félreeső kamrájában végez vele.

Marjuccán a hideg verejték ütött ki ezeknek hallatára s csak úgy remegett, mint a nyárlevél.

Alig várta, hogy végre az öreg s Nuczu lepi-

henjenek, s midőn meggyőződött, hogy csakugyan alusznak, a pirkadó hajnallal kelt fel s gyorsan átszaladt Zomoboryhoz.

A zsupori éppen pénzt számlálgatta, midőn ajtaján valaki halkán kopogott.

Összerezent, azt hitte, hogy gyilkosok, rablók, gyorsan fegyverért szaladt, erős hangon kiáltotta: „Ki az, ki az?”

— Én vagyok domnule Elemér, szólott remegő hangon Marjuca, Zomobory azt hitte álmodik, hisz ez lehetetlen, hogy a kis őzike ilyen bátorsággal szaladt az oroszlan barlangjába — s épen ilyenkor, midőn még minden csendes.

Nem tudta mire vélni e korai látogatást s első meglepetésében elfeledte, hogy a választ reggelre ígérte Ilia.

Lehetséges ez? s hogy éppen Marjuca maga hozza?

Kinos kétség között volt, felnyitja az ajtót s egész rémülettel lépik vissza, midőn Marjuccának szokatlanul halvány arcát, kísért szemeit meglátta.

— Marjuccám! kiáltott fel s átakarta ölelni.

Marjuca kezével feltartotta s csendességre intette.

— Nem, nem! szólott a fékevesztett szenvedély hangján Elemér, nincs előttem nagyobb boldogság, mint téged karjaimba ölelhesselek.

— Domnule, hagyj békét, nincs időm, hallgass meg!

Elemér ur se látott, se hallott a meglepetés és boldogságtól s így egy ideig Marjuca hasztalan igyekezett szóhoz jutni, míg végre az utcán vidám legényéneket hallott, mely mind közeledett, Marjuca, mint a villám surrant ki a Zomobory portájá-

ról, csak annyit sugott a kővé vált Elemérnek: „megmentlek a boszorkány barlangban” s ezzel ott-hon termett — elég korán, mert Nuczu a praepeditu már öltözködni kezdett.

* *

A déli harangszónak megtöredezett hangjai buzgó imádságban találták Iliát, Nuczut, Marjuccát és Domnule Elemért a Valea Moren levő boszorkány barlangnál.

Azt sugta Nuczu domnule Elemérnek, hogy az elmátkásodás előtt jó lesz imádkozni, Nuczu és Ilia tényleg a merénylet előtt önkénytelen gondoltak az imára, — Marjuca meg tiszta lelkéből imádkozott segedelemért a mindenhatóhoz.

— Marjuca, vedd a korsót, szólott Nuczu, itt a közelben van egy hús forrás a második vak uttól jobbra levő nagy kő megett hozz nekünk abból.

Marjuca daczosan megtagadta.

— Indulj Marjuca, szólott most az apa parancsoló hangon.

— Nem megyek felett Marjuca csillogó szemekkel.

— Miért nem megy, kérdé Zomobory, erodj, ne félj nem hagyunk itt.

Marjuca siróba fakadt — s midőn Ilia vigasztalására ment, félre hívta, valamit sugott apjának, ez elhalványodott, összeroskadt s mire segélyére siettek, az öreg Ilia jobb hazába költözött.

* *

Koronként egy rongyokba burkolt koldus jelent meg az Ilia régi portáján, mely most már a Zomoboryéval egybe olvadt — s mindannyiszor alamizsnát küldött ki Marjuca gyermekeitől — kik az utca népét jóságosan kérték, hogy ne csufolják a szerencsétlen „Nuczu praepeditu.”

Szabad Lyceumi előadás a közbejött akadályok miatt nem volt megtartható, s így az ma d. u. 5 órakor mint a mult számunkban is említettük, dr. *Solymossy Lajos*: A kémia köréből: *Vaszilievics Viktor*: A tragikum és komikum érvényesülése a népköltészetben előadásaival fog megtartatni.

1848. márczius 15. A róm. kath. főgymnasium márczius 15-i ünnepélyre meghívókat nem adhatván ki, ez uton hívja meg az érdeklődő közönséget. Az ünnepély műsora: 1. Hymnus. Énekl. az énekkar. 2. „Talpra magyar!” Szavalja *Botár Béla* VII. o. t. 3. Hegedü-duett. Játsszóják *Pongrácz Károly* br. és *Adámi Béla* VII. o. tanuló. 4. Alkalmi beszéd. Tartja *Paál Árpád*, az önképzőkör elnöke. 5. Szózat. Énekl. a vegyeskar. 6. „Kossuth sirja” Szavalja *Jánosi Béla* VI. o. t. 7. Bezáró beszéd. Tartja *főt. Kovács János* ur, az önképzőkör védnöke. 8. Kossuth nóta és egyéb népdalok. Előadja az ifjuság zenekara. Az ünnepély kezdete délelőtt 9 órakor.

Megüresedett tiszti főügyési állás. Mint értesülünk vármegyénk tiszti főügyésze *Miskolczy Károly* ez állásáról lemondását beadta. Utódja felől még pozitív hírt nem hozhatunk.

Márczius 15. A sz. udvarhelyi kereskedő itjusági-kör 15-én a szabadság, egyenlőség, testvériség és más magasztos eszmék kivívásának 50-ik évfordulóján a kör helyiségében hazafias ünnepélyt tart a következő sorrenddel: 1. Diszközgyűlés. Elnöki megnyitót tart *Persán János*. 2. Hymnus. Köleseytől. Énekl. az ifjuság. 3. Talpra magyar. Szavalja *Nagy Pál*. 4. Márczius 15. Felolvasás. Tartja *Becsek Aladár*. 5. Petőfi. Endrődytől, (melodráma). Szavalja *Harkányi Miklós*. 6. Bem. apó. Kénosítól. Szavalja *Bagó Gyula*. 7. Szózat. Énekl. az ifjuság. Kezdeté este fél 7 órakor.

Hazafias ünnepélyt fog ülni — mint minden esztendőben — az idén is *Morascher Hugó* karnagy vezetése mellett, a Dalegyet. Az ünnepély az Iparos önképző nagytermében 15-én d. u. 3 órakor lesz, melyen *Rápolti Mariska* *Nosz Gusztáv* főreáliskolai tanár alkalmi költeményét fogja elszavalni, melyet lapunk tárczarovatában közlünk is. A részletes műsor ez: 1. Nyitány, előadja az első zenekar. 2. Hymnus, előadja a dalegyet. 3. Alkalmi beszéd, tartja *Nosz Gusztáv*. 4. *Csatadal*, előadja a dalegyet. 5. *Márczius 15.* Irta *Nosz Gusztáv*, szavalja *Rápolti Mariska*. 6. *Élj őseink hazája*, énekl. a dalegyet. 7. *Visszaemlékezés márcz. 15-ére*, szavalja *Zengliczky Károly*. 8. *Szózat*, énekl. a dalegyet. A dalegyet — mint a városi egészen nyilvános ünnepély bizottsága — a város és a megye közönségét a következő falragaszszal hívja meg: *Polgártársak! Már 50 éve annak, hogy nemzetünk, az ezer éves magyar nemzet, 1848. márczius 15-ikén megszerezte függetlenségét, kivívta alkotmányos szabadságát. A magyar szabadság e félszázados évfordulóján minden igaz magyarnak, ki e drága szabadságot élvezi, leg-zentebb kötelessége, hogy az egyenlőség, szabadság és testvériség e nagy napját ahhoz méltóan megünnepelje. Illő, hogy a székely nép, mely historiai öntudata s nemzeti hivatása érteében, évszázadokon át Magyarország keleti védbástyáját képezte s a haza és szabadság érdekében mindig a nemzeti jog zászlója alatt harczolt: méltó büszkeséggel, nemes önérettel ünnepelje meg az ősi rabonbánok székhelyének, a Budavárának alján, a székely anyavárosban a magyar szabadság félszázados évfordulójának örömnünnepét, melyben nagynevű hősei oly sok érdemet szereztek, városi dalkörünk e nagy nap emlékére 1898. márczius 15-én, kedden délután 3 órakor, az Iparos önképzőkör nagytermében nemzeti ünnepélyt rendez, hogy rójja le a kegyelet és hála adóját azon régen sirjaikban nyugvó martirok és a még most is élő hősök iránt, kiknek nemzetünk e legdrágább kincsét, az alkotmányos szabadságot köszönjük. Ezen ünnepélyre vármegyénk és városunk polgárságát, székely honfitársainkat tisztelettel meghívja a r. bizottság.*

Uj dalárda. A mult számunkban már említett tettünk a gróf *Lázár Ádám* kezdeményezésére alakult dalárdáról. E hírünket most már végleg megerősíti a 10-én tartott alakuló közgyűlés, melyben egy szűkebbkörű bizottság lett kiküldve tag- és pártolótág gyűjtésre. Ma délután 5 órakor lesz a vármegyeháznál a karba osztás. A dalárda vezetését *Morascher Hugó* karnagy vállalta magára.

Műkedvelői előadás. Sz. Kereszturon f. hó 5-én szépen sikerült műkedvelői előadás volt. — A „*Ke-nyérrigy*” című hatásos, erkölcsi tartalommal gazdag népszínmű adatott elő *Szabó Lajos* átdolgozá-

sában. A színházat *Keresztur* és vidéke minden rendű és rangú közönsége töltötte meg. Az előadást a helybeli „*Polgári zenekar*” javára *Spaller Ilona* kezdeményezésére, a szépért, nemesért, a közjóért lelkesülő derék honleányok és ifjak tartották meg, névszerint: *Spaller Ilona*, *Simén Erzsé*, *Bokor Vilma*, *Mántó Anna*, *Horváth Erzsé*, *Fazakas Pál*, *Csesznik Emil*, *Barabás Albert*, *Maeskási Lajos*, *Farkas Elek*, *Tekonczia János*, *Lukács Dénes*, *Farkas Sándor*, *Kovács Gábor*, *Kálnoki Dénes*, kik a színpadon való ügyességükkel, szerepük jól tudásával, szépen gördülő előadásukkal a nagyközönség sokszori tapsokban nyilvánult osztatlan elismerését, tiszteletét vették ki. A darab sikerében nagy érdeme van *Szabó Lajosnak*, ki a rendezést egy valóságos színházdirectori tehetséggel végezte; emelte a fényt a polgári zenekar ez alkalomra beszerzet új diszletei és kurtinája is.

Polgári fillérestély. Az iparos önképző egyet, mint minden hétfőn, úgy 7-én is megtartotta a maga estélyét, melynek műsorát a mult számunkban már hoztuk is. Daczára a rohamosan közelgő nyárnak, még mindig nem észlelhető a közönség érdeklődésének megcsappanása, habár nem is látjuk a termet oly zsufolásig megtöltöttnek, minthogy már ahhoz szokva vagyunk. A holnapi, 14-iki fillérestélyen — mely az ez idei évadban az utolsóelőtti — közreműködnek: felolvasással *Décsy Balázs*, szavallattal *Tuzson Géza*; közkívánatra másodsor előadják a multkor igen jól sikerült *Virágfakadás* vigjátékot, mely után az *Első csata* párjelenetet *Szabó Ilonka* és *Szemerjai Károly* mutatják be. Az estély rendezői: *Kovács Marika*, *Jakab Anna*, *Heltás Gusztáv* és *Ferenczi Károly*.

Nemere. Fogarásról sürgönyzik nekünk: Fogarason és vidékén a nemere, az erdélyi bőra öt nap óta szünet nélkül dühög. Tegnap és ma már valóságos ellenállhatlan orkánná növekedett, mely ablakokban, háztetőkben, kerítésekben és az élőfákban nagy pusztítást visz végbe. A városban a közlekedés nagyon nehéz, az országuton szinte lehetetlen. A földes gazdák aggódnak, hogy az állandó száraz szél a szántóföldek utolsó kis nélvét is kifújja. A hőmérő tegnap és ma reggel 8 fok hideget mutatott.

Műkedvelői előadás. Csak nem fogyunk ki a műkedvelői előadásokból. Alig egy hete volt a Felsőleányiskoláé, tegnap a Főreáliskoláé — melyről jövő számunkban számolunk be — s egy pár hét múlva, husvét másodnapján lesz a Kaszinóé. Már megemlékeztünk arról, hogy a Kaszinó egy, avégett összehívott gyűlésen — melyen kérdés tárgya volt, hogy vajon bál, hangverseny, avagy műkedvelői előadás rendeztessék a Kaszinó pánztára javára. *Nosz Gusztáv*, *Dr. Kovács Mórt* és *Koncz Aurélt* küldötte ki, hogy egy műkedvelőknek megfelelő színdarabot szerezzenek be. E szűkebb körű bizottság a nemzeti színház igazgatóságától, ahhoz történt átiratára, az *Allamtűkár* vigjátékot kapta meg. Téves verziók keringenek a darab felől, hogy az talán műkedvelőknek nagyon is századvégi volna, éppen azért azok megnyugtatóására, kik ennek hitelt adtak, kijelenthetjük, hogy ez teljesen téves felfogás, s már az is egészen megnyugtathatja azokat, hogy a Kaszinónak bizonyára érdekében áll, olyant színre nem hozni. Tagadhatatlan, hogy a darab élénk, tetsző nyelvezettel van megírva, de ezen a mai fin de siècle világban nagyon is gyerekes dolog volna megütközni. Az egyes szerepek elvállalására a már eddig ismert jeles műkedvelők lesznek felkérve, s így annak teljesen fényes sikeréről előre örömmel veszünk tudomást.

Meghívó. A kir. áll. kö- és agyagipari szakiskola önképzőkörének ifjusága 15-én d. u. 2 órakor az intézet rajztermében szintén megüli a nagy nap ötvenedik évfordulóját. A műsor ez: 1. Szózat. *Morascher Hugó* zenetanár vezetésével énekl. az ifjuság. 2. Megnyitó beszéd. Tartja *Harmath Ödön* tanár, védnök. 3. Talpra magyar. *Petőfitől*. Szavalja *Nagy Géza* III. éves tanuló. 4. Ünnepi beszéd. Tartja *Dobai Endre* IV. éves tanuló, ifjusági elnök. 5. Márczius 15. *Jakab Ödöntől*. Előadja *Gáspár Ferencz* IV. éves tanuló. 6. Nemzet dalnokához. *Ditroi Mórtól*. Előadja *Blank Gyula* II éves tanuló. Bezáró beszéd. Tartja *Dobai Endre* IV. éves tanuló, ifjusági elnök. 7. Hymnus. *Morascher* zenetanár vezetésével énekl. az ifjuság.

Tizenkét millió ujság. Az összes hirlapok példányszáma becslés szerint évente 12 millió. Ezzel a rengeteg tömeggel Erdély területének felét lehetne beborítani s a papir sulya 781 millió kiló lenne. Ha a lap elolvasására csak öt perczet számítunk is,

100,000 év kellene mindezt végig olvasni, s egymás fölő szedve az egy év alatt megjelent lapokból 800 kilométernyi oszlop lenne.

Id. Széchenyi Imre gróf meghalt. Mint nekünk sürgönyzik, a magyar diplomáciának és a mág-násvilágnak egy kitünő tagját ragadta el tegnap a halál. Id. *Széchenyi Imre* gróf, volt berlini nagykövet tegnap reggel három órakor meghalt Eötvös-utca 14. sz. a. levő palotájában. Halála váratlan volt. Még tegnapelőtt csak meghülésről panaszkodott, délután már orbánczot kapott s az ebből származó vérmérgezés tegnap reggel 3 órakor megölte.

Közgazdaság.

Takarékpénztári közgyűlés. Az udvarhelyme-gyei takarékpénztár részvénytársaság f. hó 6-án tartotta XVI-ik évi rendes közgyűlését, mely az eddigiektől nagyban eltér az által, hogy élére részben új vezetőket választottak. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ismert rendelete folytán a vezérigazgató *Dr. Solymossy Lajos* állásáról lemondott, melyet 16 éven keresztül a részvényesek teljes megelégedésére betöltött. Ő alatta lett az intézet oly virágzóvá, hogy bátran vetekedik Erdély akármelyik pénztintézetével. A tizenhatév alatt széles üzletkört teremtett az intézet magának, úgy, hogy ez évi forgalma 3,367,854 frt 10 kr volt.

A közgyűlés lefolyása a következő volt. Reggel 9 órakor *Dr. Török Albert* ny. főispán, elnök megnyitotta az ülést s felkérte vezérigazgatót jelentésének megtételére. *Dr. Solymossy Lajos* hosszas beszédben vázolta az intézet történetét, megalapítását, fejlődését 16 évi igazgatása alatt, aztán áttért az az elmúlt év menetének beszámolására. A pénztár forgalma és jövedelme daczára az évi rosz termésnek, gazdasági viszonyok hanyatlásának, nem csökkent, sőt a betéteknél emelkedés észlelhető, az elmúlt üzletév méltán csatlakozik a többi tizenöthöz, egyuttal beadta lemondását, s kérte felmentését, melyet egyhangulag megadtak. Ezután az alapszabályok módosítása került szőnyegre, mely heves vitát provokált, melynek eredménye az lett, hogy a módosítást, melynek két lényeges mozzanata az, hogy az intézetnek elnöke ne legyen és az ügyvédet a közgyűlés válassza meghatározott időre s az eddig megválasztott véglegesítve ne legyen — 26 szótöbbséggel elvetett. Majd az intézet vezetőinek megválasztására tértek át. Egyhangulag *Steinburg Ottó* lett vezérigazgató, vezérigazgató-helyettes *Sándor Mózes*, igazgató *Dr. Szabady Ferencz*, aligazgató *Dr. Ráczkövy Samu*. Ezután a kisorsolt négy igazgatósági tag helyett választottak újakat. A pénztár igazgatóságának tagjai lettek a következők: *Balácsi Sándor*, *Ferenczy Károly*, *Gotthárd János*, *Gál János Gálffy Endre*, *Gróf Lázár Ádám*, *Dr. Mezey Ödön*, *Reiner János*, *Soó Gáspár*, *Solymossy Endre*, *Szombathalvy Lajos*, *Sándor Dénes*. Felügyelő-bizottság pedig: *Jung-Cseke Lajos* elnök, *Tamás Albert* jegyző, *Diószeghy Samu*, *Gyelyánffy Albert*, *Németh Albert* tagok. A közgyűlés déli 2 óráig tartott, melyet aztán délután 5 órakor folytattak és csak este 1/2 9 órakor lett vége, mely alatt élénk viták folytak.

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratok nem adatnak vissza. Névtelen levelekre nem válaszolunk

J. K.-nak. Ha a nyomtatott eljegyzési kártyát beküldi, akkor közzétesszük.

Jámor. Levelével már megint alkalmatlanodik. Különb-most teljes bocsánatot érdemel. Reflektál a multkori üzenetre: a bedüint, ha kidobják: kiduin lesz, s most meg egy egész rakás ilyet mutat be nekünk. Például: kinézer-benézer, künézédi-benézédi stb. stb, mikre csak azt bátorkodjuk megjegyezni, hogy ezeket talán nem is uraságod csinálta? De megtudná-e uraságod mondani, hogy mi különbség a svédkesztyű és a nyul között? Ugy-e bár nem? Azonban, ne hogy újra egy bizalmas hangú levéllel keressen fel, szivesen hozzuk e különbséget: a svédkesztyű nyulik, de a nyul nem svédik. — Levele utóiratában még egy egész bizalmas természetű problema megfejtésére kér fel. Pedig a dolog nagyon egyszerű. Az a hölgy aki egyedül áll e nagy világ zajában, védtelen nő, az pedig, ki svéd születésű férjétől elvált, svédtelen nő. Isten önnel is és többet ne intézzen ily kérdéseket hozzánk.

M-a. A katonaságnál csak a lovagnak van nevük, az ágyuknak és fegyvereknek nincs. Különösen is hangzanék, ha például az egyik ágyut Mózesnek hívnák.

Dávidnak Helyben. Legyen nyugodt az idej majálisokon sem lesznek divatosak az uraknál a vörös torna-ingek és hölgyeknél a vivőkesztyűk. Amugy sem kellemes a hölgyek kezét csókolni, mert végre is az ember legjobb esetben is kezét akar csókolni, nem pedig kesztyűbőrt. Hogy a vivőkesztyűt csókolni még kellemetlenebb volna, azt talán mondanunk sem kell.

DÉZSY TESTVÉREK

Székely-Udvarhelyen.

Erfurti vivágmagvak.

Üzletáthelyezés.

Van szerencsém t. vevőink beeres tudomására hozni, hogy a legjobb és leghiresebb Erfurti

virág-, konyhakerti- és gazdasági magvak

megérkeztek, s azokat a **legolcsóbb árakon** hoztuk forgalomba.

➔ Arjegyék ingyen és bérmentve. ➔

Együttal tisztelettel tudatjuk, hogy üzletünket özv. Szántó Lajosné szegletbolthelyiségébe helyeztük át.

Tisztelettel DÉZSY TESTVÉREK.

VIRÁGH JÓZSEF

férfi- és nődivat kereskedése.

Bécsi bevásárlási utamból hazatérve

a tavaszi és nyári évadra

dús választékban és feltűnő olcsó árakon **raktáramon kaphatók:**

Francia batiszt, voál és mosó selyemszöveteket.

Angol, francia és belföldi női és férfi gyapju ruhaszövetek

➔ Női és férfikalapok. ➔

Női, férfi és gyerek kötöttárak.

➔ **Nagy vászon raktár.** ➔

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, tisztelettel

VIRÁGH JÓZSEF.

Mintákkal helyben és vidékre készséggel szolgálók.

Hirdetések olcsó árban

felvételnek

===== e lap =====

kiadóhivatalában.

Szivattyukat ➔

házi, ipari, mezőgazdasági építkezési és egyéb nyilvános célokra

kéz, járgány és erőhajtásra.

Tűzfecskendőket ➔

városi, községi, gazdasági és gyári

tűzoltóságoknak.

➔ **harangokat és harangállványokat** ➔

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő peczegődör tisztító készülékeket, utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

===== készít és ajánl a =====

A BPESTI SZIVATTYU és GÉPGYÁR R.-TÁRSASÁG

(ezelőtt VALSER FERENCZ)

BUDAPEST, VI., külső váci-ut 45.

➔ Arjegyék és költségvetések ingyen és bérmentve. ➔

Mauthner-féle

hirneves

konyhakerti és

virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban a törvényesen bejegyzett **medve védjeggyel**

valamennyi nagyobb

tűszer- és vaskereskedésben

kaphatók

➔ A Budapesten Andrássy-ut 23. szám alatt létező **Mauthner Ödön** cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, amely csomagok **ragasztva a medve, ábrával és a Mauthner névvel** jelölve, úgy amint a mellékelt rajz is mutatja.

! FIGYELEM!

A legújabban javított, erősített magnetikus áramu villamos „Volta-kereszt” az összes eddigi készítményeket kétszeresen felülmúlja villamos erőben.

„Volta-kereszt”

„Volta-kettős-esillag”

Oly agyéneknek kik keresztet nem hordanak csillag alakban. Nem lehet eléggé ajánlani minden embernek, hogy hordja mindig a

➔ **„VOLTA-KERESZTET”** ➔

mely az idegeket erősíti, megújítja a vért és az egész világon összehasonlíthatatlannak elismert szer a következő betegségek-nél: köszvény, rheuma, neuralgia, idegyengeség, álmatlanság, hideg kezek és lábak, hypochondria, sápkor, asthma, bénulás, görcsök, bőrbetegségek, aranyér, gyomorhajók, influenza, köhögés, sükettség, fülzugas, fej- és fogfajás stb. stb. Az eleterő önkénytelen elvesztése, tehetetlenség és elgyengülés a „Volta-kereszt” folytonos viselése által gyógyíthatók.

Hölgyek és leányok a kritikus időkben csakis a Volta-keresztet hordják, mert ez ugyszólván mindenkor csillapítja a fájdalmat. Villamos áramlata megóv kellemetlen következményektől, amely már oly sok fiatal életet oltott ki a kritikus időben.

Számtalan köszönő és elismerő levél áll rendelkezésre.

1 dbb ára 1 frt 80 kr.

2 frt beküldésével (bélyegeken is) bérmentve Utánvét mellet 20 krral több. Viszont elárusítóknak megfelelő engedmény.

Valódi minőségben csak

TAUSIG J.

Budapest VIII., Csömöri-ut 32/a